GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 30.

We Srzodę Dnia 12. Kwietnia 1797.

Z Wiednia d. 5. Kwietnia.

Wczoray wyszło tu następuiące obwieszczenie:

Wybuchnienie teraźnieyszey woyny, która koniecznie tylu ludzi nieszczęście za sobą pociąga, od wstąpienia na tron w naywiększe zasmucenie J. C. Mość wprawiło. Przeięty uczuciem obowiązkow i miłości do swego ludu, pragnąc oraz szczęśliwość i obfitość na wszystkie swoie dziedziczne kraie rozciągnąć, nigdy J. C. M. o sposobach nieprzestał myslеć, którеby koniec nieszczęściom tey woyny położyły; lecz z żalem każde swoie usiłowanie bezskuteczne widział, i przymuszonym zostawał nowe siły dla obrony swych kraiow i wiernych swoich poddanych przeciw nieprzyiacielowi wystawiać. Troskliwy w każdem momencie o dobro swych ludow, i oszczędzaiąc drogiey iego sercu krwi każdego poddanego, nie przestawał Cesarz Jmć i w ten czas pokoiu pragnąć, kiedy J. C. Mci broń nayświetnieysze zwycięztwa odnosiła; teraz nawet rozkazał J. C. Mość niżey podpisanemu rządcy niższey-Austryi, iak nayuroczyściey zapewnić Publikum iż się na nowo spiesznym zawarciem pokoiu zatrudnia. Ale gdy J. C. M. nic nie opuszcza co się tylko dobra publicznego dotyczy, i zapewnienia wszystkim dziedzicznym kraiom owocow prędkiego pokoiu, ma także prawo oczekiwania, w przypadku gdyby nieprzyiaciel omamiony przemiiaiącym szczęściem woyny, mimo spodziewania wszelką ugodę dumnie odrzucał, lub przy uciążliwych dla Austryi pretensyach obstawał, że każdy wierny poddany pamiętaiąc na obowiązki swey przysięgi, wszystkich sił dołoży do pozyskania mężną ręką pokoiu, i że każdy obywatel srzodki iakie przezorność w ostatnim razie dla samey nawet stolicy skaże, z gorliwością wspierać będzie, i że na koniec poczciwi mieszkańcy Wiednia nie mniey się mężnemi i wiernemi od swych walecznych przodkow okażą, którzy pod

Ferdynandem i pod Leopoldem I. na wałach Wiednia za religią, Monarchę, oyczyznę i honor zwycięzko walczyli. W Wiedniu d. 4 kwietnia 1797.

Podpisano *Franciszek Hrabia Saurau Rządowy prezydent Niższey Austryi.*

Woienne zdarzenia.

Podług dalszych od Arcy Xcia Karola z Klagenfurtu, z St. Veit i Michelsdorf aż do d. 1 kwietnia nadeszłych wiadomości, ieszcze następuiące zdarzenia zaszły.

Niemogąc się armia dla doniesionych iuż przyczyn, iż rzeka Isonzo wyschła utrzymać, i gdy nieprzyiaciel we dwie kolomny z dywizyy jenerow Bernadotte i Guieux złożonych tuż na nią następował, i przemagaiącą swą siłą kommunikacyą między tąż armią i 4 małemi batalionami w Gradisca będącemi przerznął; więc aby nas nieprzyiaciel do Wippach nie uprzedził, rozkazał Arcy Xżę Karol armii dwiema kolomnami do punktu ziednoczenia Prewald ruszyć, gdzie d. 21 marca obydwie kolomny stanęły. Jenerał Hohenzollern starą drogą na Wippach cofnął się z tylną strażą do Laybach.

Arcy Xżę Jmć tym czasem na Laybach ku Tarvis i Villach pośpieszył, dla uszykowania brygady jenerała Gontroeul, dywizyi F. M. L. Baialich i na Villach od Renu przybyłe, 4 battaliony grenadyerów, i nieczekaiąc tam nieprzyiaciela miał z tym korpusem zaczepnie na Pantafel poyść, na kommunikacyą nieprzyiacielską między Udine i Palma uderzyć i tym sposobem dalszemu iego na Górz w targnieniu zapobiedz. Wczasie tego posunięcia się naprzód, jenerał Köblöfs był przeznaczony osadzenia w 4 bataliony i bronienia Klausen. F. M. L. Xżę Reufs miał rozkaż przymuszonym marszem na Laybach i Kramburg do Tarvis się udać, i z stoiącemi tam woyskami się złączyć.

Lecz gdy Arcy Xżę Jmć w Krainburg stanął, wiadomość odebrał, iż jenerał Ocskay nader ważny wąwóz Pantafel musiał opuścić, na którym bierac po woyskowemu do zapewnienia sobie iakich korzyści iedynie polegać można było. Przez opanowanie tego mieysca, cofnął się wspomniony jenerał aż do Wurzen, a nieprzyiaciel opanował drogę na wieś Tarvis, którą kolomny jenerała Gontroeul a F. M. L. Baialich ku Villach maszerować miały.

Dla otwarcia tey drogi wydał Arcy Xżę Jmć rozkazy jenerałowi Gontroeul i F. M. L. Bajalich do póyścia iak nayprędzey do Tarvis i do attakowania tam nieprzyiaciela. Jenerał Gontroeul ztaką rostropnością i odwagą dopełnił swego rozkazu, iż nieprzyiaciela aż za Safniz odparł, i przez odzierżenie tey wsi rezerwie artylleryi drogę na Tarvis do cofnienia się ułatwił.

Drugiego ranka nieprzyiaciel zmocniwszy się nazad powrocił, i przemagaiącą siłą jenerała Gontroeul attakował, ktory aż do drugiey godziny po południu utrzymał ieszcze wieś Safniz, tym czasem też rezerwa artylleryi przez Tarvis przeszła; ale gdy mu ani F. M. L. Baialich, ani jenerał Ocskay zawczasu na pomoc nieprzyszli, i gdy nieprzyiaciel około 4 godziny we dwie znaczne kolomny przeciw prawemu skrzydłu osłabionego iuż korpusu jenerała Gontroeul uderzył, to z przemagaiącą siłą attakował, i przy ponowionem kilka razy attaku tak jenerał Gontroeul, iako hrabia Wratislaw jenerał adiutant Arcy Xcia Karola ranionym, zostało na-

koniec to słabe korpus po sławnym jenerała Gontroeul odporze, zostało do ustąpienia nieprzyiacielowi wsi Safniz i do cofnienia się nazad przymuszone.

Poszczęściwszy się nieprzyiacielowi przemocą ważne mieysce Pantafel odebrać, widział się Arcy Xżę Jmć przymuszonym swoy zaczepny plan w obronny przemienić. Stosownie do tego planu, odebrał F. M. L. Xiążę Reufs rozkaz cofnienia się z swoią dywizyą do St. Veit, dla osadzenia zaraz drogi do Judenburg; dywizya F. M. L. Rheim także tam poszła. F. M. L. Merkandin został się ieszcze przy Klagenfurcie, ale miał rozkaz, aby się z nieprzyiacielem w bitwę nie zapuszczał; iakoż d 29 marca także się do St. Veit cofnął. — Jenerał Seckendorf stał dnia 28 na prawem brzegu Sawy, a iego forpoczty stały z tey tu strony przed Laybach.

Gdy stanowisko przy St. Veit żadnych istotnych pożytkow do wstrzymania nieprzyiaciela nie obiecywało, ktory obiema drogami od Villach i Klagenfurtu, tudzież innemi śrzedniemi drogami mogł wtargnąć, umyślił Arcy Xżę Jmć nim reszta posiłkow nadeydzie d. 30 ruszyć z St. Veit armią i rozłożyć ią w ściste kantony przy Hohenfeld; tylną straz pod jenerałem Brady zostawił iednak w St. Veit i dla wsparcia iey brygady Mitrowskiego i Lindenau obok niey postawił.

Z Tyrolu mamy pod d. 30 wiadomość, że F. M. L. Kerpen w swoim stanowisku się przy Sterzing utrzymuie, i że tamteyszy lud powydaney powszechney odezwie ku p smi rożną bronią uzbroiony do niego się garnie, naywiększą gorliwość i ochotę do bronienia dalszego nieprzyiacielowi wtargnienia kraiu oświadcza.

Z Londynu d. 24. Marca.

Wczoray zgromadził się lud miasta Londynu w Guildhall i iednomyślnie niemal uradził podanie Krolowi adrefsu, prosząc go aby w teraźnieyszych zatrważaiących okolicznościach ministrow teraźnieyszych na zawsze oddalił; ponieważ to iest naypotrzebnieyszy i naypierwszy krok do otrzymania prędkiego, chwalebnego i trwałego pokoiu. Uradzono iż ten adrefs w uroczysty sposòb od całey korporacyi na tronie Kròlowi Jmć będącemu podany będzie. Jest to bardzo ważne zdarzenie, i potrzeba oczekiwać, czy ten przykład w całem państwie naśladowanym nie będzie.

Oto iest ten adrefs, do którego się szczegòlniey postępek względem banku przyłożył:

" Wierni W. K. Mci poddani Lord major, Aldermen i obywatele miasta Londynu, zbliżamy się z naywiększym smutkiem i zatrwożeniem do tronu Jego, iż W. K. Mci ministrowie przy śrzodkach obstaią, które przez skupienie nie słychanych nieszczęść, iako nieroztropne i szkodliwe powszechnie uznane są, i w prost do przewrocenia a nawet do obalenia uznanych zasad sprawiedliwie uwielbioney naszey konstytucyi godzą. Żalemy się iż przez wzgardy godne zachęcenia doradcow W. K Mci narod został w woynę wplątany, która więcey nędzy i spustoszenia iak inna kiedy zrodziła, która nasz handel niemal zupełnie zniszczyła, nasze rękodziła zubożyła, publiczny kredyt podkopała i nayniegodziwsze systema przedayności do ostatniego stopnia rozszerzyła.

Ubolewamy naybardziey iż ministrowie W. K. Mci odstąpili zasad które daw-

)2(

niey wyznawali, iż przełożeń ludu do W. K. Mci nie dopuszczali, iż naszą konstytucyą w naycelnieyszych artykułach gwałcą, i poddanych W. K. Mci pozbawiaią wolności, o którą się ich przodkowie z wielkim natężeniem, iako o ich nie wątpliwe prawo i dziedzictwo mocno dopominali i domagali, a którą my obowiązani iesteśmy czystą i nieskażoną naszem potomkom oddać, i do którey obrony i utrzymania dom W. K. Mci był obrany i na tronie tych państw postawiony.

Upraszamy więc W. K. Mci iak naypokorniey, abyś od swoiey osoby i z swey rady publicznych i taiemnych doradcow na zawsze oddalił, na których się postępowanie skarżemy; nie wątpiąc iż przy zmianie administracyi takie śrzodki użyte będą, iakie do przywrocenia prędko nie oszacowanego błogosławieństwa pokoiu są zdolne i takie systema oszczędności zaprowadzą, iakiego przywrocenie nazad publicznego kredytu, i dobro ludu wymagać będzie. Lecz gdybyś W. K. M. zechciał dłużey na zaufaniu takich doradcow polegać, iesteśmy mocno przekonani, iż chcesz fundament narodowey szczęśliwości i wzaiemne zaufanie między monarchą, i wolnym ludem podkopać, przez co by uwielbione prerogatywy, wewnętrzny pokoy i liczne błogosławieństwa, którémi się dotąd Anglicy cieszyli nie uchybnie zniszczone zostały."

Dzisiay byli Sheryffowie miasta Londynu u Króla Jmć dla dowiedzenia się kiedy Król Jmć pozwoli sobie wspomniony adreſs podać. Przy napisaniu tego adressu przeszło 3000 obywateli było w Guildhall, tak nazwanych Livery, którzy pod czas elekcyi lorda majora głos maią, przytomnych, i 5 tylko obywatelow było przeciw temu adreſsowi. W Southwark iuż się napisaniem podobney prozby zatrudniaią.

We wtorek wieczor dosyć iuż pozno Xżę Portland posłał do Króla umyślnego do Windsor, aby do Londynu ziechał. Krol Jmć zaraz tey nocy wyiechał i iak tylko do Londynu przybył, taiemna rada była złozona, na którey Krol Jmć iakies nagłe papiery podpisał, i zaraz z niemi kuryera do Irlandyi do tamteyszego wice Króla lorda Camden wyprawiono. Domyslaią się iz rozruchy i niebezpieczenstwa do tego stopnia w tym kraiu doszły, iż ostatniego sposobu marsowego prawa musiano użyć. Krolowa i królewny poiechały zaraz nawet bez zwyczayney straży za Królem.

Prywatne listy z Irlandyi donoszą nayniepomyslnieysze wiadomości. Słychac iż między królewskim woyskiem i insuryentami w połnocney Irlandyi przyszło do bitwy, gdzie wiele krwi zostało przelaney. Maią tu iednak ieszcze nadzieię, iż ta wiadomość się nie potwierdzi, albo przynaymniey powiększoną iest.

Katoliccy lordowie Irlandzkiego parlamentu podali wice królowi prożbę, aby im polityczne ich prawa nazad powrócone zostały; on im dał odpowiedź iż ich prożbom niemoże bydź zadosyć uczynione. Tu życzonoby sobie, aby tę rzecz w łagodny sposob załatwiono, zwłaszcza w teraznieyszych krytycznych okoliczuosciach, kiedy Irlandya od obcego nieprzyiaciela iest zagrozona.

Wczoray mieli dyrektorowie banku

zgromadzenie dla oznaczenia półroczney dywidendy; ta była na 3 f. szter: 10 szel: wyrachowana. Prezydent zaręczał iż niepotrzeba się o stan banku obawiać, iż minister dla tego nową pożyczkę robi, aby pożyczone 10 mill: rząd bankowi nazad powrocił. Potrzeba się spodziewać iż w krotce przynaymniey 7 mill: bank dostanie, ktore szczególniey dla tego będą zapłacone, iż bank bez dostatecznego depozytu niechciał rządowych billetow wypłacać. P. Durand uczynił mocyą aby się rząd do interessow banku nie mięszał, ale nie był od drugich poparty.

Niektóre dzisieysze nasze gazety mieszczą w sobie deklaracyą Cesarza, w którey ten Monarcha naszemu dworowi daie do zrozumienia, iż chociaż iest dobrey sprawie i W. Brytanii nayprzychylnieyszym, musi iednak w negocyacye z Francyą wnisć, ponieważ wielkie iakieś mocarstwo zaczepny i odporny allians z Francuzką rzecząpospolitą zawarło, posiadanie Belgium &c. zagwarantowało. Nakoniec oświadcza iż iuż na przyszły rok nie przyymie dalszych subsydyy. Wieczorne gazety zbiiaią iednak tę deklaracyą i za fałszywą głoszą, dodaiąc iż Krol wieczornie dla tego tak nagle do Londynu ziechał ale dla nadeszłych z Irlandyi wiadomości.

W Portugalii każdy obywatel iest teraz obowiązany do obrony kraiu, i w prowadzenie prochu, broni &c. aż do 1 listopada t. r. bez żadnego cła pozwolono. — Wczoray bogaty bankier starszego Aldermanns Harley, Cameron i komp: zaprzestał płacić.

Papiery stoią dziś 50 7/8 procentow.

Obrady Parlamentowe.

We wtorek hrabia Moira uczynił propozycyą adressu, proszenia Króla, aby chciał rozruchom zaradzić, które od dawnego czasu miotaią Irlandyą i przez które szczęśliwość obydwoch spoionych z sobą kraiów może bydź naruszoną. Wiadomo iest, rzekł, iż nietylko całe parafie, ale całe hrabstwa są w insurrekcyi i zbuntowane, że liczba nieukontentowanych co dzień się wzmaga, i że rozruchy co raz są groźnieysze. — Nigdy, rzekł, lord Grenville nie da zezwolenia na propozycyą, która nie tylko że iest nie potrzebną, ale wiele szkodliwych skutków mogłaby za sobą pociągnąć. Pod 36 letnim teraźnieyszego Króla Jmći panowaniem podniosła się Irlandya iako część kraiów W. Brytanii aż nadto, nie żeby przez formalne adressy potrzeba było baczność i oycowską staranność Króla Jmć obudzać. Do tego ten adress iest w powszechności tak ułożony, iż żadnego pewnego celu nie ma, i nadto ieszcze przeciwi się prawom Irlandskiego prawodawctwa, ktorego niepodległość dawno parlament Angielski zabezpieczył. Co się zaś teraźnieyszych rozruchow tyczy, iuż są przedsięwzięte śrzodki do poiednania nieukontentowanych. — Margrabia Lansdowne uczynił rożnicę charakterów między połnocnemi i południowemi mieszkańcami Irlandyi: północni są śmieli, odważni i niewzruszeni ludzie. Wielu z nich udało się do Ameryki, ponieważ tam lepiey swoy charakter rozwinąć potrafią; dobrocią daią się powodować, ale gwałtem ich przydusić nie można. Południowe prowincye różnią się namiętnościami, ktore ludzi w prożniackim stanie żyiących ce-

chuią. Obydwa charaktery potrzeba przez porownanie dzielących ich religią praw i ztąd wynikaiące kłotnie starać się pogodzić; bo gdyby raz uciśniona Irlandya z pod władzy W. Brytanii się wyrwała marynarka i woysko wieleby na tym straciły. — Xżę Bedford przypomniał iż większa część Irlandyi katolikami iest zamieszkała, i naypierwszą drogą do zaprowadzenia pokoiu iest przywrócenie im ich wice króla, do którego wszystkie serca przylgnęły. — Lord Grenville odpowiedział iż teraźnieyszy rządca równie iest tak kochany iak przeszły, i przez słodycz i sprawiedliwość w swoich rządach się dystyngwnie. — Nakoniec przystąpiono do głosow na propozycyą lorda Moira, za ktòrą było 20 a przeciw 72 głosow. Xżę Wallii był na tey sefsyi przytomny, i rozumiano iż on będzie co w tey materyi mówił. Jego partya wszystkiego dokazywała, aby rząd do wysłania go na wice króla do Irlandyi nakłonić, ale się nie udało.

Wczoray młody hrabia Oxford czynił formalną propozycyą w wyższey izbie do pokoiu. Dowodził szczególniey z odpowiedzi dyrektoryatu P. Wickham i lordowi Malmesbury daney, iż wina odwłóczenia pokoiu, nie z uporu nieprzyiaciela pochodzi, który po tysiąc razy oswiadczył, iż na sprawiedliwych i chwalebnych warunkach chce z Anglią pokóy zawrzyć, ale z nieszczerości ministrów Angielskich Francuzi oświadczyli przez to swoie ultimatum, gdy zatrzymanie Niderlandów i granice Ren za konieczny warunek położyli, i dziwna iż lord Malmesbury słysząc podobną deklaracyą ieszcze przeciwney propozycyi do pokoiu oczekiwał. Wystawiał potym odmienną postać obydwoch kraiow Francyi i Anglii, okazał z taiemnego rozkazu gabinetowego dnia 25 lutego względem banku smutne położenie iego, w którego przez ten środek wtrącono i przepowiadał okropne sceny i zdarzenia i zakończył propozycyą: Upraszania Krola Jmć odnowienia z Francyą negocyacyi pokoiu, w sposobie niewątpliwem i szczerym, ponieważ nadto iest nagła potrzeba ulżenia uciśnionemu narodowi i zapewnienia ludowi zasad i dobra z wolney i szczęśliwey naszey konsytucyi wypływaiącego. — Lord Grenville nic na to nieodpowiedział, tylko adrefs d. 30 grudnia 1790 w tey mierze Królowi podany przeczytać kazał — Jak gdyby ten adrefs zabraniał izbie, rzekł Xżę Norfolk, do przedsięwzięcia nowey rezolucyi w miesiącu marcu, zwłaszcza gdy okoliczności w miesiącu lutem takie zaszły, ktore upadkiem publicznego kredytu grożą! Lord Lansdowne odezwał się, iż ów adrefs został tak spieszno zrobiony, iż on wcale o nim niewiedział. Dosyć, iż potrzeba pokoy uczynić, a ieżeli teraźnieysi ministrowie nie są do negocyacyi zdatnemi, niechayże dobrowolnie innym mieysca ustąpią, ktorzy lepiey potrafią tę rzecz prowadzić. — Lord Guildford oświadczył, iż iezeli ministrowie nie będą przymuszeni do zawarcia pokoiu, przy swoim przedsięwzięciu prowadzenia woyny uporczywie obstawać będą, chociażby siebie samych, Krola i cały kray w naywiększe niebezpieczeństwo wtrącili. — Lord Spencer odradzał poniżenia się tak daleko, do przyięcia takich warunkow pokoiu, takie się wyniosłemu nieprzyiacielowi będzie podobało przepi-

sać. — Lord Oxford przeczytał mowę krolewską, ktorą po zakończeniu woyny Amerykańskiey miał, i w ktorey niepodległość Ameryki uznał. To iest, rzekł, naylepsza odpowiedź przeciwko wszystkim zarzutom, ktore przeciw memu wnioskowi czynią. W ten czas musiano pokoy zawierać; teraz nie widzi dla czego tę potrzebę ukrywaią i umyślnie oczy mydlą. — Jego propozycya została wszelako 71 przeciw 17 głosow odrzucona.

Z Tyrolu d. 20 Marca.

Francuzi odnowili znowu swoy proiekt wkroczenia do Tyrolu od Karencyi ku Brixen, dla odparcia Austryakow od rzeki Adygi. Za pomocą rożnych szpiegow, którzy uboczne drogi wiedzieli zaszli Francuzi jenerałowi Lusignan, który w Pusterthal kommenderował z tyłu, oderznęli go i w 1800 ludzi samege w niewolą zabrali. Woyska które przy Brixen kordon trzymały spieszno w te strony ruszyły, i wszystkie po wyżey leżące wsie w masie powstały.

Jak tylko Arcy Xżę Karol przy armii w Fryolu stanął, nie wolno żadnemu podrożnemu przez Piawę się przeprawiać. Miasto Gorycya iest w stanie obrony postawione; domy przed wałami będą zwalone. — Arcy Xżę Karol oprocz Palma-Nuova i zamku Osopo w Weneckim, kazał wszystkie wąwozy, które do Karencyi i Krainu idą mocno woyskiem osadzić. Buonaparte objechał także kordon ku Tyrolowi.

Od Granic Włoskich d. 22. Marca.

Ta sama rewolucya, która w Bergamo zaszła, stała się w Brescia; ale rzeczy nie tak spokoynie poszły iak tam. Część mieszkańcow złączywszy się z woyskiem Weneckim sprzeciwiali się tey odmianie. Patryoci Bargamu dowiedziawszy się, o tym, wysłali 1500 ludzi na pomoc rewolucyi w Brescia; zaszła bitwa, w której wiele ludzi zginęło; z tym wszystkim woysko Weneckie będąc w mnieyszey liczbie musiało ustąpić, i zostawiwszy wiele niewolnika cofnęło się z miasta. Patryoci Bergamscy weszli na ow czas do miasta i dopomogli swoim współziomkom do ukończenia rewolucyi To zdarzenie zbiia zupełnie pogłoskę, iakoby ta nowość działa się z układu sekretnego między senatem Weneckim i rządem Francuzkim; lecz zdaie się iż ta rewolucya daley się rozciągnie. Małe miasto Peschiera chce także bydź wolnym i zaszczepiło iuż drzewo wolności.

Rzeczpospolitą Genueńską podobno ten sam los czeka. Z Genui donoszą, iż lennictwa Cesarskie Lunigiana zostały iuż do rzeczypospolitey Cyspadeńskiey przyłączone; mieszkańcy zostali za wolnych ogłoszeni i wysłano deputowanych do Modeny do uczynienia potrzebnych z tego złączenia w konstytucyi odmian. Listy z Genui mowią także, iż się tam co moment ambassadora Tureckiego, który będzie w Paryżu rezydował, spodziewaią.

Hrabia Alberghetto i biskup Bergamu byli naypierwszemi do rewolucyi w tym mieście. Pierwszy zachęcał lud w wielu razach; drugi zas wykonawszy przysięgę z swoim duchowieństwem wydał list pasterski do całey dyecezyi, nakazuiąc plebanom posłuszeństwo dla nowey konstytucyi.

Z Ankony donoszą iż Francuzi znacz-

nie pomnożeli fortyfikacye tey fortecy, i garnizon iey powiększyli.

Gazeta Medyolańska d. 21 marca ogłosiła list jenerała adiutanta Leclerc datowany z obozu nad Tagliamento d. 17. marca. Podług tego listu dywizya jenerała Massény zabrała d. 15 z jenerałem Lusignan 800 piechoty i 120 iazdy w niewolą. D. 16 przeszli Francuzi Tegliamento i po stoczoney bitwie przymusili Austryakow do cofnienia się.

Z Botzen d. 20 Marca.

Po bitwie z jenerałem Lusignan przy Beluno, zkąd się Austryacy po utracie wiele niewolnika cofnęli, Francuzi Feltre Beluno i Cadore osadzili, zkąd mogą łatwo nasze miasto oderznąć.

Z Bergamo d. 13. Marca.

Dzisiay zaszło unas pamiętne zdarzenie, które nam się ieszcze iako sen wystawia. Naypierwsze familie tego miasta udały sie pod protekcyą Francuzką; wszyskie władze Weneckie ustały, wszystkie woyska są rozbroione i oddalone. Zrobiła się municypalność, przed ktorą wiecey 8000 ludzi przysięgi wykonało. Przeszły rządca Wenecki dziś po południu z całą swoią familią ztąd wyiechał, i przed samem wyiazdem wydał ieszcze poniższą odezwę. Wszędzie się kokarda Francuzka uwiia. Jak słychać podobne odmiany miały w Weronie, Brescia i Crema nastąpić. Pomimo tak ważnego iednak zdarzenia panuie tu nie pomiarkowana cisza i porządek

Oto iest wzmiankowana odezwa:

Niech żyie Bergamska Rzeczpospolita!

Przyrzekam Bergamskiemu ludowi przyłożenia się wszystkiemi siłami, aby oddaleni lub w Wenecyi za sprzyianie rzeczypospolitey Francuzkiey przy aresztowani na łono familiy swoich powroconemi zostali. W Bergamo d. 13 Marca.

Podpisano *Alexender Ottolini.*

Z Modeny d. 12. Marca

Kongres Cyspadeńskiey rzeczypospolitey, która ieżeli Romania do niey przyłączona zostanie około 1 milliona 100,000 mieszkańcow wyniesie, już się rozszedł. Nowa konstytucya Cyspadeńska iuż iest drukowana i będzie ludowi doprzyięcia przełożona. Ciało prawodawcze iest na dwie izby podzielone; pierwsza rada składa się z 60, druga (rada starszych) z 30 osob, a dyrektóryat z 3 osób.

Z Włoch d. 15. Marca.

Nie spodzianie uzbroiona w Liwornie mała Francuzka flotta d. 5. pod kommendą Polaka Tanich pod żagle wyszła; właściwe iey przeznaczenie ieszcze nie iest wiadome. Do Liworną nazad 900 Francuzow przybyło, ale dla 5000 ludzi garnizonu gotuią tam żywność.— W Mantui kommenderuie teraz Francuzki jenerał Cervoni.— W Ankonie jenerał Buonaparte wiele żydow do municypalnos i wezwał.— Konie Neapolitańskiey iazdy, która w Weneckim stała zakupili Francuzi i regiment iazdy z nich uformowali. — Francuzi iuż wszystkich brańcow Papiezkich, między innemi i hrabiego Laderchi na wolność wypuścili. — W Bononii wydał Buonaparte rozkazy ktokolwiek by do broni zawołał i rozruchy chciał wszcząć, iz na galery skazany będzie.

DODATEK

DO Nru. 30.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 12. Kwietnia 1797.

Z Paryża d. 23. Marca.

Zgromadzenia-elekcyyne odbywaią się w porządku i spokoyności, a zatym spodziewać sę potrzeba wyboru cnotliwych członkow do ciała prawodawczego.-- Dzienniki tuteysze zamykaią w sobie następuiące pismo ministra policyi Cochon do kommifsyi rządowey w Belgium. Dowiedział się on iż w Bruxelli wszystkich sposobow używaią do poruszenia obywatelow, aby ci znayduiąc się na zgromadzeniach elekcyynych protestowali się przeciw połączeniu Niderlandow z Francyą, i żeby na ten raz deputowanych wybrano z territorium Francuzkiego, poki pokoy powszechny losu Niderlandow nie rozstrzygnie. Wszystkie te namowy i widoki, przydaie minister pochodzą z obrotow nieprzyiacioł rzeczypospolitey, ktorzy usiłuią w mowić w obywatelow dziewięciu departamentow, że ich kraie przy powszechnym pokoiu może iesz cze wrocą się do Cefsarza; ale gdy rząd Francuzki nigdy na pokoy przeciwny powadze ludu Francuzkiego niepozwoli, zatym nieodstąpi Niderlandow przyłączonych do rzeczypospolitey przez ustawę konwencyi, przeciw ktorey dyrektoryat nie iest mocen postąpić. Tym czasem nie byłoby od rzeczy, mowi minister, dla Niderlandow, gdyby na deputowanych, znanych z talentow Francuzow obrali. Potraficie upatrzyć obywatele Kommifsarze w liczbie wyszłych członkow, ktorychby było rzeczą pożyteczną dla was, wrocić znowu do ciała prawodawczego. Niechcąc zdaniem waszem kierować, ani wpływać w elekcyą ich członkow, rozumiem iż wam winienem powiedzieć, iż rzecz dla dobra publicznego korzystną, a dla dyrektoryatu miłą uczynicie, gdy obierzecie niektorych z deputowanych, ktorych na przyłączoney tu liście znaydziecie. Na tey liście były imiona: Delmas, Fourcroy, Dounou, Treilhard, Matthieu &c. Przed niedakim

czasem pisma tuteysze głosiły, iż tu mundury dla royalistow robiono. Minister policyi nakazał w tey mierze rewizyą, i pokazało się, że to były mundury narodowe dla woysk rzeczypospolitey.

Minister marynarki Truguet oznaymił dyrektoryatowi o stanie teraźnieyszym Cayenny: podług rapportu nadeszłego do tegoż ministra pod d. 12 stycznia na kutrze Dragon, ktory niedawno w Rochefort stanął, Cayenna znayduie się w stanie kwitnącym. " Wyspa ta, mowi minister w swoim rapporcie, wystawia teraz obraz iedney wielkiey familii, ktora ma wspolny interess. Za pokazaniem się nieprzyiaciela, każdy obywatel bieży na odpor do batteryow nad brzeżnych, a po znikłym niebezpieczeństwie powraca z radością do swoiey pracy. Na początku roku zeszłego było tylko 2961 rol do uprawy na kolonii, a od tego czasu innych 1934 ornemi zrobiono. Takie postępowania Kayenczykow posłużą za odpowiedź tym, ktorzy znieważaią ludzkość i dowodzą, że żadna kolonia bez niewolnictwa ostać się kwitnąć niemoże. Obywatele dyrektorowie! niech tylko sama konstytucya, to iest nieograniczona wolność na mieysce, a kolonie Francuzkie wkrotce to sprawuią, iż narody Europeyskie naszey rzeczypospolitey hołdować będą. Stan narodowego skarbu niepozwalał mi Cayenny tak w żywność opatrzyć, iak sobie życzyłem; ale flotylla, ktorą wyprawiłem na Brazyliyskie morze, miała rozkaz nadgrodzenia dobrey mey chęci. Jakoż dopełniła wiernie i dobrze swego zlecenia. Możecie Obywatele Dyrektorowie przynaymniey na kilka miesięcy bydź względem potrzeb tey kolonii spokoynemi.

Pryzy na nieprzyiacielu zdobyte uprowiantowały kolonią. Kolonia ta ma sobie za powinność, zaszczycić rzeczpospolitą małą ale piękną kollekcyą Brazyliyskich Topasow znalezionych na rożnych okrętach, ktore Francuzka flotylla nieprzyiacielowi zabrała.

Na kutrze Dragon przyszło 10,255 sztuk tych kosztownych kamieni do skarbu narodowego i procz tego trzy skrzynie z wielą szczepami, czworonożnemi zwierzętami, ptakami &c. Dla narodowego muzeum, kazałem w kolonii szukać i uważać rożne zwierzęta i drzewa do klymatu Francuzkiego stosowne aby ie z czasem w naszey oyczyznie rozmnożyć, oswoić i domowemi uczynić można było. „

Wielu spiskowych royalizmu do tąd nie chce na inkwizycyach woyskowey kommissyi za przyzwoity dla siebie sąd uznać. Prezydent im oświadczył, że ta kommissya niczego sobie więcey nie życzy, iak żeby oskarżonych wszystkich znalazła niewinnych i na wolność ich powrociła. Obrońcy sądowi spiskowych podali trybunałowi kassacyi notę, z przełożeniem, iż kommissyi woyskowey za przyzwoity sąd nieuznaią.

Korsarz Aventure z Bordeaux zabrał tam z Brazylii idący Portugalski okręt Medusa o 450 beczkach, ktory 7 do 800,000 liwr: szacuią. Procz tego okręt Francisca o 300 beczkach, ktory był z Elby do Lizbony przeznaczony, tudzież kilka Duńskich okrętow z ładunkami dla Anglii, od korsarzy naszych zabrane zostały. Lecointre Puyravea prezydentem rady 500 a Delmas prezydentem rady starszych są obrani.

DONIESIENIA.

Na dniu 1szego maia roku bieżącego, i w dni następuiące w kancellaryi Cesarsko Krolewskiey Administracyi zachodnio rządowych galicyskiey dobr, w domu Krauzowskim na grodzkiey ulicy pod Numerem 97 z rana od godziny 9tey do 1wszey po południu, zaś od godziny 3ciey do 6tey, niżey wyszczególnione dobra, Folwarki, Woytowstwa i Tenucye, na dalsze trzy lata, to iest od 24 czerwca 1797 roku, aż do tego samego dnia 1800 roku, przez licytacyą w arędę puszczone będą, iako to:

Cyrkuł	Nazwisko, Dominiow, dobra, Woytowstwa lub Tenucye.	Cena Fiskalna	
		Zło: ryń,	Kr.
	Goral Woytowstwo i Młyn w Zielonkach	463	$54\frac{6}{8}$
Krakowski	Karwin - - - -	1925	—
	Opatkowiczki . . .	862	30
	Wilkow - - - -	900	—
	Opatkowice . . .	4200	—
	Prussy i Biskupice - - - -	975	—
Koński	Kurzełow - - - -	6300	—
	Niekurza - - - -	1000	—
Sandomirski	Berteczow Woytowstwo	—	—
	Długołęka detto - . . - .	—	—
	Wiązownica detto - - - - -	—	—
	Gorno - - - -	1937	30
	Masłow - - . .	2637	30
	Krayno - - - .	2950	—
	Brzezinki - - - .	537	30
	Porąbka - - - -	440	—
	Drugnia wraz z dwiema wsiami - - -	3174	$54\frac{1}{8}$
	Piestrzec - - .	4150	—
Kielce	Cissow . - - .	3950	7
	Zaiączkow - - - .	—	—
	Będziaki - . - -	579	13
	Brzegi z przyległościami - - - ,	—	—
	Pierzchnica - - - .	337	—
	Pińczow - - - -	2849	$55\frac{1}{8}$
	Koniusza . - - .	1607	29
	Krzyżanowice . . -	4521	$45\frac{5}{8}$
	Litewni - - - -	1913	—
Biała	Bonin i Walin - -	1521	—
	Kobylany - - - -	2442	46
	Kyiowice . - -	5089	$34\frac{4}{8}$
	Troianow - - . .	5179	34
Radomski	Mirow . - - -	8332	
	Ryczywoł Woytowstwo - - - -	—	—
	Skrzeszow	2306	15
	Ostek . . - .	400	—
Siedlecki	Brzozowka . . - .	—	—
	Bodzanowka - . :	—	—

Od dzierżenia wyżey wyszczególnionych dobr, żydzi tylko wyłączeni są, każdy zaś inny do takowego dzierżenia przypuszczonym będzie, który następuiące a do ninieyszego uwiadomienia tylko ściągaiące się obowiązki, wypełnić może, gdyż istotne licytacyine kondycye, przed zaczęciem teyże, tak w Polskim iako i w Niemieckim ięzyku, licytować sobie życzącym, przeczytane i wytłomaczone będą, iako to:

(a Każdy życzący dzierżawy, czwartą część wyżey wyszczególnioney fiskalney ceny zaręcznego czyli vadium, przed zaczęciem licytacyi złożyć ma, która tak długo w C. Kr. kassie bez procentu zostanie, dopoki przepisana kaucya złożona, i ieżeli takowa fideiussoryczna, od królewskiego fiskusa approbowana, i zaprzyięta uznana niebędzie — na tenczas to złożone zaręczne czyli vadium, albo w gotowiznie wypłacone, albo też od drugiey antycypatywe płacić się maiącey półroczney raty odtrącone będzie.

(b Pierwsza półroczna rata, na 14 dni przed obięciem dzierżawy do C. Kr. kassy tyczącey się Prefektury ekonomiczney zapłacona bydź powinna

(c Każdy życzący dzierżawy powinien przed licytacyą udowodnić, iż w stanie iest żądaną złożyć kaucyą; która.

d) Częścią dla punktualnego wypłacania arędownego kwantum, częścią zaś dla uszkodzenia fundi instructi i uciemiężenia poddanych iednoroczne arędowne kwantum i iednę dziesiątą część nadzwyż rzecone wynosić ma, albo w gotowiznie złożona, albo zdolna fideiussoryczna do ostatniego dnia maia r. t. pewnie dostawiona bydź powinna, i dla tego naywięcey daiącemu dzierżawcy formularz wydany będzie, w iakim sposobie tę ułożyć należy.

Wreszcie mogą osoby życzący dzierżawy, kondycye takowe dzierżawy tyczące, na 14 dni w przód w C. Kr. kancellaryi administracyi dobr rządowych przeyrzeć i potrzebne wiadomości powziąść.

Oprócz tego będą owe fiskalne ceny, które przy niektórych woytowstwach nie są wyrażone, przy licytacyi każdemu licytuiącemu oznaymione, gdyż Woytowstwa te dopiero niedawno do lustrowania wyznaczone, a lustracye takowe ieszcze nienadeszły.

Z C. K zachodnio - Galicyiskiey Administracyi dóbr rządowych. W Krakowie dnia 15 marca 1797 roku.

Józef de Melnicki, C. K. Konsyliarz i Kameralnych dobr Administrator.

Józef Piort Hörl, Sekretarz.

Z strony Cess: Krol: Sądow Szlacheckich Krakowskich ninieyszemi uwiadomia się, iż J. C. K. Mość podług naywyższey rezolucyi pod dniem 28 Listopada roku 1796 zapadłey, do roztrząśnienia dochodzących do tuteyszego sądu pupilarnych rachunkow, dwoch rewizorow z roczną pensyą 600 złotyńskich ustanowić raczyła.

Ci więc, ktorzy takowa funkcyą otrzymać sobie życzą, swoie prozby aż do 15 maia r. b. tuteyszemu C. K Krol: sądowi szlacheckiemu podać, i wiary godnemi zaswiadczeniami o ich dobrych obyczaiach zupełney wiadomości rachunkow i praktyczney ekonomii wieyskiey, nie mniey biegłości w polskim i łacińskim iezyku opatrzyć, i d. 16 maia r. b. przed kommissyą z strony C. Krol: tuteyszych sądow przedsięwziąć się maiącą, o godzinie 9 z rana, podobnież i w następuiących dniach dla badania się ich umieiętności stawić się maią.

Z Rady Jego C. Krol: Sądu Szlacheckiego Krakowskiego dnia 30 Marca 1797 roku.

F. Woyna.

ZAPOZWANIE EDYKTALNE

Mocą którego dway szlachta z tuteyszego cyrkułu Ignacy Olszewski, i Bartłomiey Abrahamowski, z których pierwszy possessorem arędownym Wsi Lochowa, ten zaś drugi officyalista iego ekonomicznym byli, obydwey na dniu 23 Junii roku zeszłego bez paszportu za granicę uszli, w ciągu roku iednego od daty uyscia za granicę, w tym tu kraiu znaydować się i w urzędzie cyrkułowym Siedleckim meldować się maia, inaczey albowiem iako emigranci uważani i od maiątku pozostawionego lub ieszcze spodziewać się maiącego odsądzeni będą.

C. Kr. Urząd cyrkularny Siedlce dnia 10go Marca 1797 roku.

Lakupich de Drenafeld, Cyrkularny Kapitan.